

ASIASI I LE 'UPEGA TAFĀILAGI
www.CLEANWATERHONOLULU.com

PO'O LE
VALA'AU LE

LAINA MO POPŌLEGA
TAU I LE S'OSI'OMAGA

768-3300

E Mālama I Ka Wai Ola
Puipuia a tātou suāvai ...
MO LE ŌLAGA 'ĀTOA

FAIGA AUPITO SILI ONA LELEI O PŪLEGA

TAUSIGA O LE TEUINA O FANUA

O gāluega fa'atino mo le teuina o fanua e pei o le moaina o le vao, teuina o lā'au, fa'agataina, ma le feulaina 'ese o laulā'au, e iai le avanoa e fa'aleagaina ai vai mai tīmuga o lo'o tafe i luga o le lau'ele'ele, e ala i lauvaovao, lālā o lā'au, laulā'au, palapala, ma mea fa'amalū 'ele'ele (fetilaisa). E mafai e vai mai tīmuga o lo'o tafe i luga o le lau'ele'ele ona tafia atu nei mea 'o'ona i totonu o ālāvai mo afā a le Taulaga, lea e tafe tonu atu lava i totonu o a tātou ālia ma le gātaifale. E mafai ona telē le 'a'afiaga o le si'osi'omaga mai mea 'o'ona mai gāluega mo le teuina o fanua. A pala lā'au i totonu o le vai, lātou te fa'aaogāina ai le okesene o lo'o maua i totonu o le vai lea e mo'omia e meaola ma lā'au o lo'o nonofo ai. O palapala, lea fo'i e fa'aigoaina o tōega i le ta'ele o le vai, e mafai ona to'a i fuilauvī o le T'a, fa'apuaoa ai le vai, punitia ai le susulu o le la e mana'omia e lā'au o lo'o ola i totonu o le vai, ma tanumia ai ā'au. O meaaogā fa'asili mai otaota meamata ma mea fa'amalū 'ele'ele (fetilaisa), e mafai ona 'u'una'ia ai le ola o fugālā'au o limu, lea e punitia ai le mālmalama o le la ma fa'aitiitia ai le okesene e maua i totonu o le vai. 'Ae le gata i lea, e mafai ona punitia ma fa'aitiitia e otaota o lā'au ma le palapala le mafai ona gafatia e le ālavai, lea e tūla'i mai ai lōlōga.

O Faiga Aupito Sili ona Lelei o Pūlega (BMPs) o ni 'auala faigōfie ma aogā lelei e tatau ona fa'aaogā e puipuia ai le fa'aleagaina o vai timu. O le fa'aaogāina o faiga aupito sili ona lelei o pūlega po'o BMPs o vai timu, o se vāega tāua lea o le puipuia o vai o Hawaii mo le ōlaga 'ātoa.

E Mālama I Ka Wai Ola
Puipuia a tātou suāvai ...
MO LE ŌLAGA 'ĀTOA

O le Tūlāfono: Ua tu'uina atu e le Tūlāfono mo Suāvai Mamā a le Mālō le pule i le Fa'alāpotopotoga mo le Puipuiga o le Si'osi'omaga (EPA) e fa'atino ai polokalame mo le fa'atonuina o le fa'aleagaina o vai mai mea 'o'ona. E lōtea e tūlāfono ma fa'atonuga fa'aletūlāfono i totonu o le setete lava ia le usita'ia ma le fa'amālosia o nei fa'atonuga a le EPA.

O le Fa'atonuga Fa'aletūlāfono: O lo'o tā'ua i Fa'atonuga Fa'aletūlāfono toe iloiloina a Hawaii, Vāega 14-12-23 (a) Fa'atonuina o le Tūlaga Lelei o le Si'osi'omaga – Lē Usita'ia, "O le solitūlāfono so'o se tagata na te fa'aaluina pe na māfua ai ona fa'aaluina se mea 'o'ona i totonu o se ālavai lea e māfua ai ona tūla'i mai le fa'afitāuli o le fa'aleagaina o vai o le setete, po'o le māfua ai fo'i ona lē usita'ia so'o se tu'utu'uga o le pēmita o le NPDES (Faiga Aoa o le 'Ave'esea o le Fa'aaluina o Mea 'O'ona) a le Taulaga, po'o le tūlaga e tatau ona iai le lelei o le suāvai a le Setete o Hawaii."

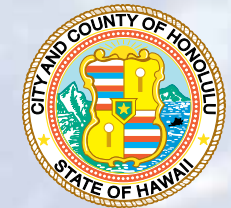
E fa'asāina i lalo o le tūlāfono le fa'aaluina o mea 'o'ona i totonu o ālavai mo afā. E o'o atu i le \$25,000 le tupe e totogi pe'ā lē usita'ia le tūlāfono, i le sala e tasi, i le aso e tasi.

FAIGA AUPITO SILI ONA LELEI O LE PŪLEAINA O VAI TIMU

TAUSIGA O LE TEUINA O FANUA

TEUINA O LĀ'AU • SASAINA O LE VAO
FA'AFETILAISAINA O LE LOTOĀ

Taulaga ma le Mālō o Honolulu
Matāgāluega o 'Au'aunaga tau Si'osi'omaga

E Mālama I Ka Wai Ola
Puipuia a tātou suāvai ...
MO LE ŌLAGA 'ĀTOA

PŪLEAINA O VAI MAI TĪMUGA PO'O AFĀ

PUIPUIGA O O TĀTOU VAI

O le timu e pa'ū i totonu o nofoaga i le taulaga, e tafe i luga o le 'auala ma tulutulu o fale, ma e aoina i totonu o le gutu o ālāvai ma nofoaga e tapu'e ai le suāvai. Ona 'aumaia lea o vai timu e ālāpaipa ma ālavai aga'i atu i totonu o ālia ma le sami. E mafai e vai timu ona aoina mai ai ma palapala, lā'au pala, otaota, palapala to'a, suā'u'u mai ta'avale, ma isi mea o lo'o ta'atitia i luga o le 'ele'ele, ma fa'aleagaina ma 'o'ona ai vai o o tātou motu.

O ālia ma sami, o le nofoaga lea e nonofo ai i'a, lā'au, ma isi meaola o le vai. O ni vāega tetele fo'i mo fa'afiaga mo tagata o lo'o nonofo i Oahu, e maua ai avanoa mo le fa'atinoga o mea e pei o le fāgota, 'a'au, fa'ase'e i galu, mauulu, ma alogāva'a. E tāua mo tagata uma le fa'atūmauina o le mamā o vai timu i le mamā e mafai ai. O fa'amatalaga o lo'o i totonu o lēnei pepa o fa'amatalaga, o lo'o tu'uina atu ai se ta'iala i le puipuia o a tātou ālia ma le sami e ala i le fa'aitiitia o le fa'aleagaina o vai timu ona o mea 'o'ona.

FAIGA MĀSANI

- Puipuia le tafi 'esea o palapala, lā'au pala, ma fua to'ulu o lā'au mai lou fanua e ala i le saluina o ni mea fa'asili ma lafoa'i i se 'auala talafeagai.
- Fa'atonutonu le tafia o le 'ele'ele e ala i le totōina o lā'au e ufi ai le 'ele'ele ma le fa'atūmauina o vāega o le fanua o lo'o i se tūlaga mā'ale'ale ma faigōfie ona tafia. Tanu i ni lā'au pala ma totō ni lā'au i nofoaga e lē o iai ni lā'au ma o lo'o aliali mai ai le palapala, i se taimi vave.
- 'Alo 'ese mai le fa'amātanatanaina o le palapala ma le tu'ufua o le 'ele'ele e lēai se mea e ufi ai, ona e mafai ona tafi 'esea ai le 'ele'ele ona o lea tūlaga.
- Totō ni laina o lā'au e maua ai i se nofoaga, ma lā'au malō, e 'avea ma talipupuni i 'autafa o ālavai ma mea e tafe ai le vai ina ia fa'amamā ma tāofiofia ai le tafe o vai timu o lo'o tafe i luga o le 'ele'ele.
- Fa'aaogā lā'au e sosolo i luga o le palapala ma lā'au e maua i totonu o se nofoaga ina ia totō e 'avea ma ufi o le 'ele'ele pe'ā totō ma toe totōina se nofoaga.
- Ufi malu fa'aputuga o mea faigāluaga i luga o se tapoleni po'o ni ufi uga e puipuia ai mai matagi ma le timu.
- Tu'u 'ese mai ma ālavai ma gutu o ālavai mo afā ni fa'aputuga lē tūmau o mea faigāluaga.
- Ia fuafua le moaina o le vao, fa'agataina o lā'au ma isi gāluaga o le teuina o le fanua se'ia o'o i le taimi o le tau mago ma matagi maualalalo.
- Māfaufau e fa'apipi'i ni paepae vao, piliki, 'ili'ili, po'o se isi mea e pito i luga po'o se fola e mafai ai e le vai ona sao i totonu o le palapala, pe'ā fa'atasa i fola simā po'o le vali tā lea e faigōfie ona tafia ai le vai timu mai luga o le 'ele'ele.
- Fuafua le teuina o lou fanua ma lou mānatunatu i le a'afiaga o ālavai ona o lā'au mātutua (fai ma fa'ata'ita'iga, o lā'au e tautau o lātou fua i luga o ālia e mafai ona māfua ai le pala o meaola o lo'o iai).

FA'ATAUFUSI

- 'Aua ne'i so'ona fuiina i le vai le fanua po'o le togālā'au. Fa'aaogā 'auala e fa'asao ai le suāvai e pei o fāgā'au pa'u mānifinifi lea e fa'atutulu ai le suāvai i luga o le 'ele'ele ma loloto ai le maualalo e o'o iai le susū, masini la'itiiti e fui ai le vao, ma se faiga e tu'u taimi ai le ola o ia masini.
- Fuafua ni faiga fa'ataufusi e fetauti tonu ma mana'oga tau vai o se nofoaga ua teuina.
- Tu'ufa'atasi lā'au e tutusa o lātou mana'oga tau suāvai ina ia fa'aitiitia ai vai fa'asili e tafi 'esea mai le taufusi, ma ia 'u'una'ia ai le mafai ona māgato i lalo o le suāvai mai le pito i luga.
- Fai ma asiasi faiga fa'ataufusi mai lea taimi i lea taimi ina ia mautinoa ai o lo'o sa'o le aofa'iga o le suāvai o lo'o fa'aaogā, ma o lo'o sōloga lelei fo'i le fa'agāioiga o le fa'ataufusi.

MEA FA'AMALŪ 'ELE'ELE (FETILAI) MA VAILĀ'AU FAGAVAO

- Fa'aaogā le tu'ufa'atasa o 'auala e pūleaina ai manu fa'alafuā, e ala i le tu'ufa'atasa o le fa'aitiitia o le fa'aaogāina o vailā'au 'o'ona ma isi 'auala e fa'atonutonu ai manu fa'alafuā ina ia fa'aitiitia ai tūlaga mā'ale'ale tau tamāō'āiga, soifua mālōlōina ma le si'osi'omaga. Mo nisi fa'amatalaga, fa'amolemole taga'i i le pepa o fa'amatalaga a le EPA i le <http://www.epa.gov/pesticides/factsheets/ipm.htm> ma se tala na tūsia e le Lunivesitē o Hawaii i le <http://www.ctahr.hawaii.edu/oc/freepubs/pdf/pp-05.pdf>.
- Mulimuli i fa'atonuga o lo'o tūsia i luga o le pepa o lo'o iai i totonu nei 'o'loa 'ina ia 'aua ai ne'i so'ona fa'aaogāina.
- Fa'apipi'i lona pepa i se isi fagu fou pe 'āfai na sui i se isi fagu le vailā'au mai lona fagu na 'aumai ai.
- Teu fetilaisa, vailā'au fagavao ma isi vailā'au 'o'ona e fa'aaogā mo le teuina o fanua i totonu o ni fagu e fai ni tāpuni, lē sao iai se vai, ma tu'u i se nofoaga malu.
- 'Aua le togiina fetilaisa i luga o fola e lē sao ai i lalo le vai e pei o 'auala savali vali tā po'o le simā.

- Fa'aaogā fetilaisa e 'umi se taimi o aogā, e mafai ona lē fa'aaogāina so'o fa'atasa atu i fetilaisa māsani.
- 'Aua ne'i fufūluga ni māsa'asa'a o fetilaisa i luga o 'auala po'o ni fola malō 'auā e faigōfie ona sao atu le vai lea o lo'o tafe i luga o le 'ele'ele i totonu o ālavai afā.
- Māfaufau e fa'aaogā na'o fetilaisa fa'alēnatura, e pei o le fa'apalaga o lā'au, otaota o manu, po'o le tu'ufa'atasiga o fa'apalaga o lā'au ma otaota o manu ma fa'amalū e fa'aaogā ai 'anufe 'ele'ele.
- 'Aua ne'i fa'aaogāina vailā'au fagavao po'o fetilaisa pe'ā timu.
- Ia lafoa'i i se 'auala talafeagai ni fa'asiliga o fetilaisa ma vailā'au fagavao. 'Aua ne'i sasa'aina ni vailā'au fagavao, suā'u'u po'o ni mea e fa'aaogā mo le tausiga o le laufanua i luga o le 'auala po'o ālavai afā. Mo nisi fa'amatalaga, mo le faia o se taimi e tu'uina atu ai, pe o le fia maua o ni fa'amatalaga e fa'atatau i kamupanī e feagai ma le lafoa'ia o nei mea, vala'au le 768-3201.

OTAOTA I LE LOTOĀ

- Fa'aaogā 'auala mago e pei o le saluina po'o le feulaina 'ese o laulā'au e fa'aputuga ai otaota i le lotoā i se fa'aputuga mo le aoina mai.
- 'Aua ne'i feulaina 'ese pe tia'i laulā'au po'o isi otaota o le lotoā i luga o le 'auala, totonu o ālavai afā, po'o ālia.
- O le toe fa'aaogāina o vao, po'o le tu'u ai pea o vao ua 'uma ona moa i luga o le malae, e fesoasoani e toe fa'afo'i le susū ma mea aogā i le palapala.

- Fa'apala otaota e maua i lotoā, fa'apala fa'afeifiloi e 'avea ma fetalaisa, pe toe fa'aaogā e 'auala atu i le Taulaga e ala i le tu'uina i totonu o kālone lāpisi lanu meamata mo le aoina mo le toe fa'aaogāina. E mafai fo'i ona lafoa'i otaota mai lotoā i Nofoaga Tūtotonu a le taulaga e Āfea Gōfie e Tagata. O kamupanī tetele o lo'o gaosia le tele o otaota meamata e tatau ona tu'uina atu i le fale o lo'o fa'apala ai otaota a le Hawaiian Earth Products. Mo nisi fa'amatalaga fa'amolemole silasila ane i le 'upega tafāilagi http://www.opala.org/solid_waste/what_goes_where_table.html#green.

Mo Nisi Fa'amatalaga

Laina mo Popōlega tau Si'osi'omaga 768.3300
po'o le www.cleanwaterhonolulu.com

IA RIPOTIA SO'O SE ITŪ'ĀIGA MEA E TUPU MAI E ONO FA'ALEAGAINA AI ĀLĀVAI AFĀ, ĀLĀVAI MA MATĀFAGA
IA RIPOTIA SE ĀLĀVAI AFĀ PO'O SE MEA E TAPU'E AI LE SUĀVAI UA POLOKA
IA MAUA NI PEPA O FA'AMATALAGA MA TŪLAGA FA'ALEA'OA'OGA
IA MAUA NISI FA'AMATALAGA E FA'ATATAU I PĒMITA 'ESE'ESE MO ĀLĀVAI AFĀ